

LUUD

Organ Spółki Wydawniczej

KURYTYBA, DNIA 15 LISTOPADA 1924

Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK V.

Wydawca w imieniu Spółki Wydawniczej: **Ks. Stanisław Piasecki**

Redaktor odpowiedzialny: **Stanisław Bęben**

Nr. 87.

Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Polskie szkoły w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

(Ciąg dalszy)

II. SZKOŁY ŚREDNIE.

Trzy lub cztery wyższe klasy polskich szkół parafjalnych ośmioklasowych tak licznych w większych miastach amerykańskich, można już zaliczyć do szkół średnich pod względem materiału naukowego, lecz tamtejsza Polonia posiada kilka właściwych szkół średnich. Wspomniemy o nich pokrótce.

Zaznaczyć jednak najpierw trzeba, że uczniowie polskich szkół średnich więcej mają pracy i więcej się uczą niż u nas, co uczyszczą do państwowych szkół średnich, gdyż obok przepisanych przedmiotów w języku angielskim uczą się polskiej gramatyki, literatury, historii, geografii i t. p. Utwierdzają się również w duchu narodowym polskim, czego dowodem była chętna ofiara polskiego emigranta w Stanach Zjednoczonych, pochodzącej z znacznej części ze szkół polskich a zwłaszcza średnich, w wojnie światowej, gdzie krew przelewali za Polskę, którą znali tylko z opowiadania, z nauki nabytej w polskich szkołach. Dla patriotów polskich jest to ważny szczegół, o którym pamiętać trzeba a którego sobie wcale lekceważyć nie można.

1) POLSKIE SEMINARJUM W ORCHARD LAKE.

Wielce dla Polonii Amerykańskiej zasłużony, światobliwy ks. J. Dąbrowski, założył dla młodzieży polskiej w Detroit seminarjum duchowne w 1877 roku, które miało ludowi polskiemu dostarczać tak bardzo potrzebnych kapłanów polskiej narodowości. Kapłanów poświęcił całą duszę, wszystkie swe siły temu dziełu, aby usunąć liczne trudności i przeszkody, które mu stawiano.

Ówczesny biskup detroicki nie chciał ks. Dąbrowskiemu zezwolić na założenie polskiego seminarjum duchownego; otrzymał on potrzebne pozwolenie wprost z Rzymu, od papieża Leona XIII dopiero w 1885 roku.

Brak było również środków materialnych na wykończenie i utrzymanie wspomnianego seminarjum polskiego.

Znalazła się i inna trudność. Okazało się, że samo seminarjum mieć nie będzie kandydatów do stanu duchownego, trzeba było założyć drugą szkołę, w którejby uczniowie nabyć mogli potrzebnych nauk świeckich. I tę trudność usunęto, założono szkołę średnią obok seminarjum duchownego.

OBCENY STAN SEMINARIUM.

Obecny rozkład nauk obejmuje dwa główne oddziały: pierwszy 5 klas szkół średnich, gimnazjalnych, czyli tak zwanych klasyków i drugi oddział teologiczny, który się składa z dwóch lat filozofii i czterech teologii.

Seminarium to jest właściwie kolegium, w którym uczniowie kształcą się na kapłanów, lecz w oddziale klasycznym są dopuszczeni i eksterniści. Nie wszyscy jednak uczniowie po ukończeniu oddziału klasycznego idą na nauki teologiczne, lecz wybierają sobie zawód odpowiedni do swego upodobania i powołania. To seminarjum polskie ma na ogół dobrą opinię, to też przyjmują się uczniowie z dobrem świadectwem dojrzałości do innych wyższych szkół amerykańskich bez egzaminów. Lekkoj udziela się po polsku i po angielsku stosownie do rozkładu przedmiotów naukowych.

C. d. n. **Ks. Józef Góralski**

Hrabia Damian POWIEŚĆ HISTORYCZNA Z CSIEMNASTOGÓWIEKU.

150

Prawie na pograniczu Lubelskiego i Belzkiego województwa leży miasto Zamocisz, stolica ordynacji tegoż nazwiska, założone dopiero w siedemnastym wieku przez sławną panią Janę Zamociską księżkę hetmana i kanclerza.

Światło czyni jego tak na wojnie, jak i w radzie państwa przez czas panowania Zygmunta Augusta, Henryka Walezyjskiego, Stefana Batorego i Zygmunta III dokonane, zjednoczył mu stanowisko i wzięłość w kraju, jakiej niw z prywatnych, ani przed nim, ani po nim nie używał, a to wyzniesienie swoje winien był nie wpływowi rodzinnemu, ale istotniej zasłudze.

W skromnym szlacheckim urodzony domu, zwał się Ewżeniskim i dopiero przedziad hetmana nabywszy od Jędrzejki Płowo, majątność Stary Zamocisz, od niej Zamociskim pisać się począł. Hetman miał wszystkie przymioty wielkiego obywatela; znakomity mąż stanu, pisarz, wielce ceniony przez króla. Szlachcie, wielce ceniony przez króla. Szlachcie, wielce ceniony przez króla. Szlachcie, wielce ceniony przez króla.

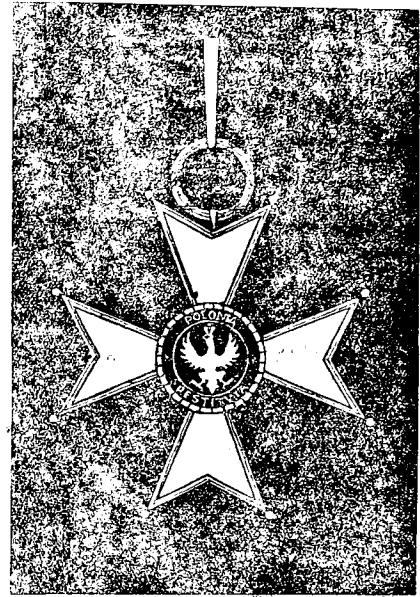
Na tymże przedmieściu, a administracja wstąpił rok z odebranego od wojny, który przebywał za granicą, dla potrzeb furazów i żywności potrzebnych. W jedynym Podolski nał wczaj był dbającym o utrzymanie Zamocisz na stopie przyzwyczajonej obrony, a że w Polsce nie było w owym czasie większych artylerzystów i inżynierów, musiano ich z zagranicy.

Sprawał też z Prus pułkownika artylerji i dwóch oficerów inżynierji, pierwszymu oddał dowództwo Zamocisz, a drugi drugi zajął się robotami fortyfikacyjnymi, które w ciągu dwóch lat wykończono, postawili twierdzę w dobrim stanie, i w takim była w chwili przelotu żołnierzy kwatermistrzów.

Marszałek Łomżyński zajął rozlokowaniem oddziału swego, posłał do dowódcy twierdzy Gólańskiego zawiadomienie, że ma do niego list od pana woj w rdy, a ten z wielką skwapliwością przysłał mu w odwieźdny do pana Kazimierza. List ten zawierał rozkaz znoszący mu w ośmiobliwych sześciokątach całe jej uzbrojenie, i zapasy, wydał z arsenału broni i amunicji potrzebnej, a swem celem swoim zalecał, aby potrzebni ująć sobie marszałka Łomżyńskiego i starszynę, jeden tylko

INŻYNIER SEBASTJAN WOŚ SAPORSKI
udokonywany orderem odrodzonej Polski przewodnik pierwszych kolonistów Polskich.

KRZYŻ OJCZESKI ORDERU ODRODZONEJ POLSKI — POLONIA RESTITUTA.

Uroczystość wręczenia orderu „Polonia Restituta”

p. inżynierowi Sebastianowi Woś Saporskiemu w Konsulacie Rzeczypospolitej Polskiej w Kurytybie.

Dnia 9-go października 1924 trzech południowych stanów Brazylii odbyła się w Konsulacie naszym w Paranie uroczystość narodowa, jest dla kolonizacji polskiej najszlachetniejsza i najlepsza. On też p. Sebastjana Woś Saporskiego z niesłychanych trudach i długim przewożeniu w różnych władz, przeprowadził z gorącej strefy nadmorskiej w Santa Catharinie z pod Brusque, pierwszą grupę swych rodaków ośmiobliwych pod Kurytybą i w ten sposób uciekł przed emigracją polską przed 50 laty, nadał ten order zasłużonemu przewodnikowi pierwszych emigrantów polskich. Przyznać trzeba, że rzeczywiście p. Saporski wysłał i wskazał emigrantom polskim, że wyżnają

a wszystkim dobrze radził i pomagał p. Saporski, a bardzo wielom nawet grunta powymierzał. W ten sposób usunęliśmy się z niezdrowej strefy nadmorskiej, a we większej liczbie znaleźliśmy się na wyżnach trzech południowych stanów; i to właśnie, żeśmy nie zginęli w rozpraszaniu i nie ulegli ostatecznemu rozlanu na nieokreślonych przestrzeniach to zawdzięczamy pracy i narodowej życzliwości p. Saporskiego. Ślusznie więc trudny tego skromnego pracownika po tylu latach uczciła wolna Polska; a nawet sami Brazylijanie, gdy spostrzegli korzyści z polskiej emigracji, spowodowali to, że został posłem do kongresu stanowego w Paranie.

Na samą uroczystość wręczenia orderu zjawili się p. Saporski wraz z synem, wybitniejsi ro-

W skutek tego polecenia, Sęga, który codzień bywał w forticy, achodził do szynkowni w bliskości zamku będącej tam napotek stajennego dowódcy, i ten rozpowiadał, że ulubiony wierzbowiec jego pana zastąpił, a srodek jakie mu dała, nie przyniosła ulgi; cygan, który leczył nierną konie, i miał jakiego sekretu cyganom tylko znane, wyptał się o szczegóły choroby, a wysłuchałszy ich oświadczył, że wyleczy konia. Furman uradowany tą obietnicą zaprowadził go do stajni, a kiedy go objęła konia, z wszelką pewnością zaręczając, że zdrow będzie, przysłał o tem pułkownikowi, ten zaś kazał przywołać Sęgę i obiecał mu sowitą nagrodę skoro koń zdrow będzie.

Od pierwszego zaraz lekarstwa polepszenie nastąpiło, to też znowu pułkownika traktowała cyganka; dzieci, którym szklki różne pokazywał bardzo go polubił, i codzień w ogrodzie zabawał je, grał na drumli, wylazł na najwyższe drzewa, przekakiwał różne zawady, a wszystko to z wielką uciechą dla malców. Jednego dnia kiedy je tak bawił

urzął przy tylnym wejściu ogrodu stojący powóz, dwoma słońmi zaprzęzionymi koniami, i pytał zaraz miłki dzieci, kto tym wozkiem przyjechał, ale ta odrzekła, że nie wie co to za jeden, ale że on tu już kilka razy przybywał w odwiedziny.

Niedługo ukazał się pułkownik w towarzystwie jakiegoś pana, po cywilnemu ubranego, rozmawiali oni z zajęciem po niemiecku, a potem u bramy ogrodowej serdecznie się żegnali, a kiedy wszedł do wozka woźniak, to furman przysiągł go gdzie na jechać, dał mu tytuł: „Wysoko Błahorodzie!” i ruszył ku Szczębrzeskiej bramie.

Usłyszawszy to, pospieszył cygan na Nowe Miasto dla zawiadomienia pana Szyca o swoim odkryciu, a ten doniósł o tem marszałkowi, i obydwaj nie mogli już wątpić o tajemnym rozstrzeleniu się dowódcy Zamocisz z Moskalam; przysięgnęli też zaraz środki zabezpieczające ich od nagłego napadu, wysłali patrole w różnych kierunkach, i te co szły ku Lublińcowi i Lwówowi, zawiadomiły o zupełnym spokoju, że zaś co były na drodze do Szczębrzeszyna wiódł, napotykały gęste patrole kozackie. Wszystko tedy nakazywało ostrożność; to też pan Kazimierz kazał kulbaczyć konie, rozdano ładunki piechocie.

C. d. l. s. dalszy.

Proszę się szan. Prenumeratorem, by przekaż zechcieli zapłacić za...

'Świata Parańskiego' Prenumerata może być wpłacona w...

je do ucieczki w różnych kierunkach. Pobici pozostawili na...

Wojska rządowe w sile 300 ludzi zdobyły pod dowództwem...

Ze swiata. Niemcy.

SAD NAD CZAROWNICĄ. Berlin. — W jednym z sądów...

Rosja. MANIFEST NOWEGO 'CZARA' ROSJI.

Paryż. — Dzienniki rosyjskie, wydawane w Paryżu, publikują...

BOLSZEWICY PRZEŚLADUJĄ RELIGJĘ W GRUZJI. Rząd Rosji bolszewickiej zamknął...

Patryarcha Ambroży, głowa gruzińskiego odłamu cerkwi...

Węgry.

WĘGRZY POSZUKUJĄ DOBREGO KATA. Budapeszt. — Rząd węgierski...

Bułgaria.

PIENIĄDZE BULGARSKIE ROZSIPIJĄ SIĘ W PROCH. Sofja. — Tutejszy departament...

St. Zjednoczone

84.000 LUDZI STRACIŁO ŻYCIE W WYPADKACH WROKU 1923. Louisville, Kentucky. — Ośmdziesiąt cztery...

KORESPONDENCJE.

Rio Grande 28 go października 1924 roku.

Rocznice odparcia Bolszewików z Pod Warszawy, czyli r. d. d. czynie...

Nasza kolonia nigdy nie chwila się tyłoma uroczystościami jak obecnie...

szego ks. Proboszcza zostało już zapowiedziane...

Stanisław Wroński

Dział Rolniczy.

W dziale rolniczym pomieszczać będziemy wszelkie artykuły...

Sprawozdanie z dwóch zjazdów...

Dnia 19-go października r. b. odbył się zjazd...

Pierwszy Zjazd...

W Warszawie, 10-go listopada. — Między rządem polskim a angielskim...

Drugi Zjazd...

Delegaci Towarzystwa i Kółek Rolniczych, jak również wszyscy obecni...

Obrazy zakończona o godzinie 4-taj i 45 minut...

W dążeniu do zorganizowania Towarzystwa...

szystw Rolniczych w jeden związek połączyliśmy...

Obadowano nad podstawowymi punktami...

Odpowiednia podkomisja ma do następnego...

Ksiądz Stanisław Plusceki Sekretarza tego posiedzenia.

Listy w Redakcji 'Ludu' do odebrania mają: Franciszek...

Telegramy z Polski.

Warszawa, 9-go listopada. — Układ handlowy morski...

Warszawa, 9-go listopada. — Wojków nowy poseł rosyjski...

Warszawa, 9-go listopada. — Zgodnie z przewidzianymi...

Buenos Aires, 10-go listopada. — Na statku włoskim 'Giulio Cesare'...

Warszawa, 13-go listopada. — Rada ministrów zatwierdziła...

Telegramy ze swiata.

Montevideo, 13-go listopada. — Ze zbuntowanego brazylijskiego...

rzy raniono. Rewolucjonisci oświadczyli...

Do Montevideo przybył już pancernik 'Minas Geraes'...

KURS PIENIĘDZY.

Funt sterling 41\$000, frank francuski 468 rs...

S. P.

Felicjanowo — Linia Julio Castilhos.

Od 3 miesięcy zachorowała nauczycielka, naszej szkoły...

R. I. P.

Sekretarza towarzystwa: Józef Szarykalski.

Zawiadomienie.

Zarząd Związku Zawodowego Nauczycieli...

Początek obrad o 10 tej rano w sali Szkoły...

Za Zarząd KONRAD JEZIOROWSKI ZENON KUBIAK.

Santa Kandida.

Towarzystwo Oświaty Ludowej Świętego Wojciecha...

O godzinie 10-tej wyznaczę do domu towarzystwa...

J. Furmaniak.

Rożmaitosci.

GWIAZDZINY CZYLI BOLSZEWICKIE CHRZCINY.

Gazeta rosyjska, 'Rul' podaje, nadesłany...

Rzecz się dzieje w środowisku marynarzy...

Mowa podobała się ogólnie. Posypały się...

Polem zaczęto proponować im i na. Małżonka...

W dążeniu do zorganizowania Towarzystwa...

zas wpadła na się z sąsiednią) po koju i zaczęła zawodzić:
 — POCO na całe życie dziecko hańbicia? Nazwałibyscie go chrześcijańskiem imieniem Łuka (Łukasz), tak jak jego dziadka zwano...
 Staruszkę wyprowadzono, a zwierzchnik ojca zaproponował nazwać chłopczyka Awangardem Tatuś zgodził się. Niezależnie dokonano i obrzędu gwiazdzo. Prezes komjacejki wziął czerwony sztandar z wyszytą na nim pięciopromienną gwiazdą i owinął sztandarem tym towarzysza Awangarda, beczącego w sposób straszliwy.

ORZEŁ PORYWA CHŁOPCA

Chatham, Ontario 19-go września. — Ołbrzymi orzeł spadł niespodzianie na Freda Cunningham 14-letniego chłopca w tej miejscowości, w chwili gdy ten grał w golfa i podniósł go do wysokości 5 stóp w powietrze, po czym, gdy chłopak zaczął z nim walczyć, opuścił go na ziemię.

POLOWANIE Z KARABINAMI MASZYNOWYMI

Związek myśliwych w Pirenejach Wschodnich ogłosił protest przeciw nowej metody polowania, zarówno oryginalnej, jak niebezpiecznej, którą wprowadził miejscowi kłusownicy. Dla strzelania koczni ustawili oni na skałach dookoła jeziora karabiny maszynowe i zabili w ten sposób siedem sztuk. Wyniszczenie zwierzyny nie jest jednak, że jedyne niebezpieczeństwem tego bardzo nowoczesnego sportu. Wystarczyło bowiem również stad bydła, pasące się w tych stronach, zmuszając je do panicznej ucieczki, niepowstrzymać.

wanej przez posterzy, którzy sami musieli się schować w rozpadniętych skalnych dla uniknięcia gradu kul.

UWAGA!!!

Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyże, krzyżyki, medaliki oraz lichiarze kościelne co dopiero nadeszły w wielkim wyborze!
 Drukarnia, introligatornia i fabryka pieczętek gumowych

Cezar Schulz
 Ul. Barão do Serro Azul 12. 12
 Kurytyba Parana

DOBRE I TANIE PIECZYWO W PIEKARNI

Padaria Reforma
 Płyna i uprzejma obsługa — Zakup i sprzedaż wszelkich artykułów spożywczych pierwszej potrzeby. Wymieni się towar na produkty krajowe.
Ignacy Habith.
 CURITYBA — RUA DR. CANDIDO DE ABREU N. 64.

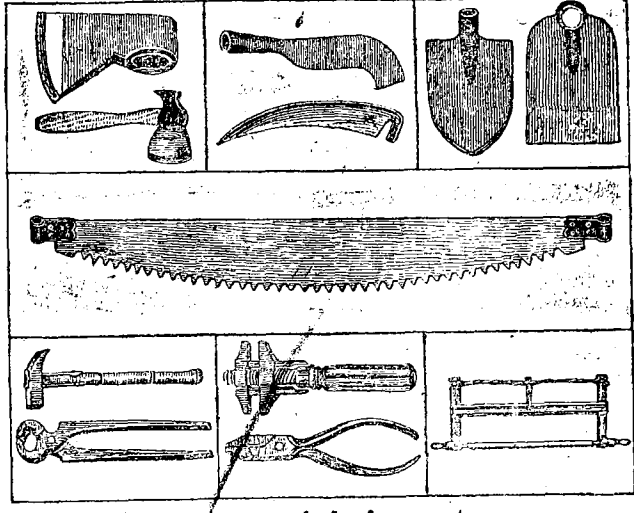
CASA BICHELS

Rua 15 de Novembro Nr. 70.
 Curytyba
 Skład zabawek w wielkim wyborze Kapelusze dla Pánien i dla dzieci. Różne materiały do ubrania, Ubrania gotowe, Koflery, guziki, skarpetki, komandy do sukienek, wstążki i inne rzeczy, które tylko w tym sklepie można nabyć.

Do sprzedania TEREN

31 akrów, na kolonii ITA PRESU, pół godziny od stacji kolejowej tej samej nazwy. Trzy części lasu i jedna część kapoery. Cena bardzo przystępna. Po informację zgłosić się pod adresem: **Franciszek Sowiński** — Rua Benjamin Constant N 47 — Ponta Grossa Parana.

Casa Vermelha

Bezpośredni import
 NACZYŃ, ŻELASTWA, SZKIEŁ DO OKIEN — NARZĘDZIA RZEMIEŚLNICZE I ROLNICZE
EURICO FONSECA & Cia.
 RUA JOSÉ BONIFACIO N. 15 — CURITYBA — PARANA

Najlepszy środek od reumatyzmu

REUMATOL

DOSTAC MOŻNA W
APTECE POLSKIEJ
 Rua 15 de Novembro 5 — Kurytyba

A VENCEDORA

FABRYKA KARMELKÓW I CUKIERKÓW W NAJLEPSZYCH GATUNKACH I W PAPIERKI OWIJANYCH: Malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawkowych, bananowych, mlecznych i dużo innych. Prócz tych mań inne jeszcze gatunki specjalne nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.
 Upraszam Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie
Franciszek Łachowski
 CURITYBA — Rua Cabral N 53 — PARANA

Kazdy odbiorca naszego browaru ocenić musi, że wyśmienite zalety naszego piwa polecają pić tylko
ATLANTICA

CURITYBA Casa Metal CURITYBA
 CAIXA POSTAL 140 RUA 15 DE NOV. 44
Jose Hauer Junior & Cia.
 WIELKI SKŁAD ŻELAZA I STALI, W SZTABACH I W PEYTACH, ŚRUB, GWOZDZI, RUR, ŁANCUCHÓW I INNEGO ŻELASTWA DO WOZÓW.
 Ws elkiego, rodzaju rzemiosła i maszyny
 LEJE, SZKŁA, DRUT GŁADKI I KOLCZYSTY, MASZYNY ROLNICZE I T. P.
 NADCHODZA CODZIENNIE TRANSPORTY PŁÓGÓW RUDOLF SACK
 Sam się sobie działają, że jeszcze żyć Chyżo-ek, które

CERTAN

Certan jest najlepszym lekarstwem przeciw plukwom, ich nasieniu; jakoteż przeciw robactwu u bydła rogatego, koni, świń innych z zwierząt domowych.
 Jak się używa Certanu.
 Używa się tylko rozcieńczonego w wodzie. Jedna butelka 50 gramowa na litr wody. Przy nacieraniu trzeba bydła czy nakycić, bo certan pali. Certanu nierozcieńczonego jest niebezpiecznie trzymać w pobliżu ognia, wszelkie wyświecenia używania Certanu są w numerach 21, 22, 23 i 24 „Ludu” z roku 1924.
 Certan jest do nabycia u **CARLOS LUHM** — Rua Riachuelo N 25 — CURITYBA — PARANA.
 Osobiście można nabyć „Certan” także w Redakcji „Ludu”.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ŻEGLUGI „Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospiesznymi, które odbywają podróż z Santos do Francji w 15 dniach. oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny trzeciej klasy.
 Podróż do Polski odbywa się ze Santos albo z Rio de Janeiro do Havre a z Havre do Gdyni statkiem „Polonia”.
NAJBILSZY ODJAZD DO EUROPY:
 Z Santos Z Rio de Janeiro
 „CEYLAN” 30-go Listopada
 „ALBA” 6-go Grudnia 7-go Grudnia
 „LUTELIA” 5-go „ 6-go „
 „CROIX” 20-go „
 „HOEDIC” 31-go „
 Sprzedaz biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii i z. (biletów de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela
 Agent: **IGNACY KASPROWICZ**
 Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

Sulfureto de Carbono (Siarczan Węgla) „Formicida Jupiter”

ROZCZYNNY WĘWNE I OSTRE.
 Pierwszego używa się do czyszczenia zboża; drugiego używa się do wytępienia mrówek.
 Zgłoszenia przyjmuje i informację udziela **João Nocetti.**
 Rua Marechal Deodoro N. 63 — Caixa Postal N. 248 — Curytyba — Parana

„SWÓJ DO SWEGO”
Apteka Paranaense
 S. Głuszczyński & Ska.
 Wybór lekarstw krajowych i zagranicznych. — Recepty wykonuje się dokładnie i sumiennie.
 Ceny przystępne!
 Marechal Mallet Parana.

„A NACIONAL”
 Loteria Narodowa
 nonimowe towarzystwo loteryjne. — Ciągnięcie losów w odbywa się pod dozorem publicznym.
 W SOBOTE — NAJGŁÓWNIJSZA WYGRANA
30:000\$000
 derzy znacznie mniej, czwartego banana i znowu stają cetero, na Duzarob wczwartego dymy z nim padły tamto. Na coś mi sować, a tu jak mu e zamgli. Wojtek pokazuje hen tu piechocie, coś Przyklykiewu przy mni, trzymam gada i śmieje się. Tam czarui ludzie czwórka na murezhallerze i drzę calu

Przedsiębiorcy i kupcy szajcie się w Ludzie

Baczność!
 ZAWIADAMIAM SZANOWNYCH KLIENTÓW ZE MÓJ SKLEP POD NAZWISKIEM
Casa Ideal
 ZOSTAŁ NA TEM SAMEM MIEJSCU OBOK RZĘZNI GAR MATRA.
 E. ALBERTO.
 Rua Jose Bonifacio N. 9. — Curytyba.

HOTEL CENTRAL
 Curytyba — Rua Sbrano Pereira N 8
 WYGODNE URZĄDZENIA. — SMACZNA KUCHNIA
 GOSPODA O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE
 Oddziały dla rodziny
 Otwarte całą noc.
 Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie.
 Miejskanie i stol sa la cartes, na mieszkanie 250\$, Stokowanie sto dla panów sa. do 100\$, z wyżywieniem miesiecznie 800\$, bez miesiecznik 600\$.
 Najlepszy hotel dla rodziny!

Industria Ceramica Brasil
Polska Fabryka Dachówek
 J. H. Woźniak & Marsalek
 Nad rzeczką Bariguy. Wytwarza się do 100 tysięcy dachówek miesięcznie. Wyśmienity materiał. Zamówienia przyjmują się: **RUA COMMENDADOR ARAUJO N. 39 — CURITYBA — PARANA.**
 ZABRZESZCZANIE: JOHANNES